

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Sententia Contra Fridericvm Imperatorem Ab Innocentio Papa IV. In
Concilio Lata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

SENTENTIA
CONTRA FRIDERICVM IMPERATOREM
AB INNOCENTIO PAPA IV.
IN CONCILIO LATA.

Sacro præsente Concilio, ad rei memoriam sempiternam.

AD apostolicæ dignitatis apicem licet indigni dignatione diuinæ maiestatis assumpti, omnium Christianorum curam vigili sedulaque solertia gerere, ac intimæ considerationis oculo singulorum discernere merita, & prouidæ deliberationis statera librare debemus; vt quos iusti vigor examinis dignos ostenderit, congruis attollamus fauoribus, quos autem reos, pœnis debitis deprimamus; appendentes semper meritum & præmium æqualance, retribuendo cuique, iuxta qualitatem operis, pœnæ vel gratiæ quantitatem. Sane cum dira guerrarum commotio nonnullas professionis Christianæ prouincias diutius affixisset, nos toto cupientes affectu mentis tranquillitatem & pacem ecclesiæ sanctæ Dei ac generaliter cuncto populo Christiano restituere ac reducere, ad præcipuum principem sæcularem, huius dissensionis & tribulationis auctorem, a felicitis recordationis Gregorio papa prædecessore nostro pro suis excessibus anathematis vinculo innodatum, speciales nuntios magnæ auctoritatis viros, videlicet venerabilem fratrem nostrum P. Albanensem, tunc Rothomagensem archiepiscopum, & C. Sabinensem tunc, quondam Mutinensem, episcopos, ac dilectum filium nostrum Guillelmum basilicæ duodecim apostolorum presbyterum cardinalem, tunc abbatem sancti Facundi, qui salutem zelabantur ipsius, duximus destinandos; facientes sibi proponi per ipsos, quod nos & fratres nostri, quantum in nobis erat, pacem per omnia sæcum habere, nec non cum omnibus hominibus optabamus, parati sibi pacem & tranquillitatem dare, ac mundo etiam vniuerso. Et quia prælatorum, clericorum, omniumque aliorum, quos detinebat captiuos, & omnium tam clericorum quam laicorum quos ceperat in galeis restitutio poterat esse pacis plurimum inductiua, cum, vt illos restitueret, cum hoc idem tam ipse quam

ANNO CHRISTI 1145.
quam sui nuntii, antequam ad apostolatus vocati esse-
mus officium, promississent, rogari & peti ab ipso feci-
mus per eosdem, ac proponi insuper, quod iidem parati
erant pro nobis audire, & tractare pacem, ac etiam au-
dire satisfactionem quam facere vellet princeps de om-
nibus, pro quibus vinculo erat excommunicationis astri-
ctus; & offerri præterea, quod si ecclesia eum in aliquo
contra debitum læserat, (quod non credebat) parata erat
corrige, ac in statum debitum reformare: & si diceret
ipse quod in nullo contra iustitiam læserat ecclesiam,
vel quod nos eum contra iustitiam læsissimus, parati era-
mus vocare reges, prælatos, & principes tam ecclesia-
sticos quam sæculares, ad aliquem tutum locum; vbi
per se vel solennes nuntios conuenirent, eratque parata
ecclesia de consilio Concilii sibi satisfacere, si eum læsis-
set in aliquo, ac reuocare sententiam, si quam contra
ipsum iniuste tulisset, & cum omni mansuetudine ac mi-
sericordia, quantum cum Deo & honore suo fieri pote-
rat, recipere de iniuriis & offensis ipsi ecclesiæ suisque
per eum irrogatis satisfactionem ab ipso. Volebat etiam
ecclesia omnes amicos suos sibi que adhaerentes in pace
ponere, plenaque securitate gaudere; vt nunquam hac
occasione posset aliquod subire discrimen. Sed licet sic
apud eum pro pace paternis monitis & precum infi-
stere curauerimus lenitate, idem tamen Pharaonis imi-
tatus duritiam, & obturans more aspidis aures suas, hu-
iusmodi preces & monita elata obstinatione ac obsti-
nata elatione despexit. Et licet processu temporis in die
cœnæ Domini proxima nuper præterita præcedente co-
ram nobis & fratribus nostris cardinalibus præsentibus
carissimo in Christo filio nostro Constantinopolitano
imperatore illustri, cœtu quoque non modico prælato-
rum, senatoribus populi Romani, & maxima multitudi-
ne aliorum qui eodem die propter solennitatem ipsius
de diuersis mundi partibus ad apostolicam sedem con-
uenerant, quod staret nostris & ecclesiæ mandatis per
nobilem virum comitem Tolosanum, ac magistros P. de
Vinea, & T. de Sueffa curiæ suæ iudices, & nuntios, &
procuratores suos, speciale super hoc ab ipso mandatum
habentes, præstiterit iuramentum, postmodum tamen

Concil. Tom. 28.

H h h

quod iurauerat non impleuit; quinimo ea intentione ipsum præstitisse iuramentum probabiliter creditur, sicut ex factis sequentibus colligitur euidenter, ut eidem ecclesiæ ac nobis illuderet potius quam pareret, cum anno & amplius iam elapso, nec ad ipsius ecclesiæ gremium reuocari potuerit, nec sibi de illatis ei damnis & iniuriis curauerit satisfacere, licet super hoc extiterit requisitus. Propter quod non valentes absque graui Christi offensa eius iniquitates amplius tolerare, cogimur urgente nos conscientia iuste animaduertere in eundem. Et ut ad præsens de ceteris eius sceleribus taceamus, quatuor grauissima, quæ nulla possunt celari tergiuersatione, commisit: deierauit enim multoties, pacem quondam inter ecclesiam & imperium reformatam temere violando. Perpetrauit etiam sacrilegium, capi faciens cardinales sanctæ Romanæ ecclesiæ, ac aliarum ecclesiarum prælatos & clericos religiosos & sæculares venientes ad Concilium, quod idem prædecessor noster duxerat conuocandum. De hæresi quoque non dubiis & leuibus, sed euidentibus argumentis suspectus habetur, plura siquidem eum commisisse periuria satis patet. Nam olim cum in Sicilia partibus morabatur, priusquam esset ad imperii dignitatem electus, coram bonæ memoriæ * C. sancti Theodori diacono cardinali, apostolicæ sedis legato, felicis recordationis Innocentio papæ prædecessori nostro, & successoribus eius, ecclesiæque Romanæ, pro concessione regni Siciliæ ab eadem ecclesia sibi facta fidelitatis præstitit iuramentum, & sicut dicitur, illud idem, postquam ad eandem dignitatem electus extitit, & venit ad Urbem, coram eodem Innocentio, suisque fratribus cardinalibus, & aliis multis præsentibus, ligium * hominum in eius faciens manibus innouauit. Deinde cum in Alemannia esset eidem I. & ipso defuncto bonæ memoriæ Honorio papæ prædecessori nostro, & eius successoribus, ac ipsi ecclesiæ Romanæ, præsentibus imperii principibus atque nobiles, iurauit honores, iura, & possessiones Romanæ ecclesiæ pro posse suo seruare, ac protegere bona fide, & quod quæcumque ad manus suas uenirent, sine difficultate restituere procuraret, nominatis & expresse dictis possessionibus in huiusmodi iuramento:

ANNO
 CHRISTI
 1245.

quod postmodum confirmavit, coronam imperii iam adeptus: sed horum trium iuramentorum temerarius exitit violator, non sine prodicionis nota, & læsæ crimine maiestatis. Nam contra præfatum prædecessorem G. & fratres suos comminatorias literas eisdem fratribus destinare, ac dictum G. apud fratres ipsos, sicut apparet per literas ab eo tunc directas eisdem, & etiam, prout fertur, per vniuersum fere orbem terrarum multipliciter diffamare præsumpsit, ac venerabilem fratrem nostrum O. Portuensem, tunc sancti Nicolai in carcere Tulliano diaconum cardinalem, & bonæ memoriæ I. Prænestinum, episcopos, apostolicæ sedis legatos, nobilia & magna Romanæ ecclesiæ membra, personaliter capi fecit, & bonis omnibus spoliatos, ac per diuersa loca non semel ignominiose deductos, carceribus mancipari. Priuilegium insuper, quod beato Petro & successoribus eius in ipso tradidit Dominus Iesus Christus, videlicet, *Quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcumque solueris super terram, erit solutum & in cælis*, in quo utique auctoritas & potestas ecclesiæ Romanæ consistit, pro viribus diminuere, vel ipsi ecclesiæ auferre sat egit; scribens se præfati G. sententias non vereri, latam ab eo excommunicationem in ipsum, non solum, contemptis ecclesiæ clauibus, non seruando, verum etiam per se ac officiales suos & illam & alias excommunicationis vel interdicti sententias, quas idem omnino contempnit, cogendo alios non seruare. Possessiones quoque præfate Romanæ ecclesiæ, videlicet Marchiam, Ducatum, Beneuentum, cuius muros & turres dirui fecit, ac alias, quas in Tusciæ & Lombardiæ partibus, & quibusdam aliis obtinebat locis, paucis exceptis, occupare non metuens, eas adhuc detinet occupatas; & tamquam ei non sufficeret, quod manifeste contra iuramenta præmissa præsumendo talia veniebat per se vel suos officiales earumdem possessionum homines deierare compulit, ipsos a iuramentis fidelitatis, quibus Romanæ tenebantur ecclesiæ, de facto, cum de iure non posset, absoluens, & faciens eosdem fidelitatem nihilo minus abiurare prædictam, sibi que fidelitatis huiusmodi iuramenta præstare. Pacis vero ipsum violatorem existere plane constat, quia cum

Matth. 16.

Concil. Tom. 28.

Hhh ij

olim tempore pacis inter ipsum & ecclesiam reformatam iurasset coram bonæ memoriæ I. de Abbatisuilla episcopo Sabinensi, & magistro Th. tituli sanctæ Sabinae presbytero cardinali, præsentibus multis prælatis, principibus, & baronibus, quod staret & pareret præcisè absque vlla contradictione omnibus mandatis ecclesiæ super iis pro quibus erat vinculo excommunicationis adstrictus, causis excommunicationis eiusdem expressis, per ordinem coram eo, tunc omnibus Teutonicis hominibus regni Siciliae, ac quibuslibet aliis, qui ecclesiæ contra ipsum adherant omnem remittens offensam, & pœnam: & quod nullo tempore offenderet, vel offendi faceret, ipsos pro eo quod ecclesiæ astiterant præstari in anima sua per comitem Acerrarum faciens iuramentum, postmodum pacem & iuramentum huiusmodi nequaquam erubescens *irretiri periuriis non seruauit. Nonnullos enim ex ipsis hominibus, tam nobiles, quam alios, postea capi & incarcerari fecit, & eis bonis suis omnibus spoliatis, vxores eorum & filios captiuari, ac insuper terras ecclesiæ contra promissionem, quam eidem T. Sabinensi episcopo & Thomafo cardinali fecerat, irreuerenter inuasit, licet ipsi extunc in eum præsentem, si vlllo modo prædictis articulis aut conditionibus contraueniret, excommunicationis sententiam promulgarant, & cum iidem apostolica ei auctoritate mandassent, vt nec per se nec per alium impediret quin postulationes, electiones, & confirmationes ecclesiarum & monasteriorum in regno præfato libere de cetero fierent, secundum statutum Concilii generalis, & quod nullas deinceps in eodem regno viris ecclesiasticis ac rebus eorum imponeret tallias, vel collectas, quodque nullus ibidem clericus, vel persona ecclesiastica de cetero in ciuili vel criminali causa conueniretur coram iudice seculari, nisi super feudis quaestio ciuilitè haberetur, ac Templariis, Hospitalariis, & aliis personis ecclesiasticis de damnis & iniuriis irrogatis eisdem satisfaceret competenter, ipse mandatum huiusmodi adimplere contempsit. Liqueet namque vndecim aut plures archiepiscopales, & multas episcopales sedes, abbatias quoque, ac alias ecclesias ad præsens vacare in regno prædicto, easque procurante ipso, sicut aperte patet, fuisse diutius prælatorum regimine

destitutas, in graue ipsarum præiudicium & periculum animarum. Et licet forte in aliquibus eiusdem regni ecclesiis electiones sint a capitulis celebratæ, quia tamen per illa eiusdem familiares clerici sunt electi, probabili potest argumento concludi, quod facultatem non habuerunt liberam eligendi. Ecclesiarum autem ipsius regni non solum facultates & bona fecit, prout voluit, occupari, sed etiam cruces, thuribula, calices, & alios sacros earum thesauros, & pannos sericos, velut cultus diuini contemptor auferri, licet, vt dicitur, ipsis ecclesiis, exacto tamen prius pro eis certo precio, in parte fuerint restituti. Clerici quippe collectis & talliis multipliciter affliguntur, non solum trahuntur ad iudicium sæculare, sed, vt asseritur, coguntur subire duella, incarcerantur, occiduntur: & patibulis cruciantur, in confusionem & opprobrium ordinis clericalis: præfatis autem Templariis, Hospitalariis, & personis ecclesiasticis, non est de damnis illatis eisdem & iniuriis satisfactum. Eum quoque certum est fore sacrilegii patratores: nam cum præfati Portuensis & Prænестinus episcopi, & complures ecclesiarum prælati, & clerici tam religiosi quam sæculares, ad apostolicam sedem pro celebrando Concilio, quod prius ipse petiuerat, conuocati per mare venirent, viis terræ ipsis de mandato eius omnino præclusis, idem destinato Ensio filio suo cum multitudine galearum, & per alios complures longe ante serie præparatos in partibus Tusciæ maritimis insidiis positis contra eos, vt grauius posset virus vomere præconceptum, ipsos ausu sacrilego capi fecit, quibusdam prælatorum ipsorum, & aliis in huiusmodi captione submersis, nonnullis etiam interemptis, & aliquibus hostili insecutione fugatis, reliquis autem bonis spoliatis omnibus, & de loco ad locum in regnum Siciliae opprobriose deductis, ac ibidem diris carceribus mancipatis, quorum aliqui macerati squaloribus & inedia pressi miserabiliter defecerunt. Merito insuper contra eum de hæretica prauitate suspicio est exorta, cum postquam excommunicationis sententiam a præfatis I. episcopo Sabinensi, & T. cardinalibus prolatam incurrerit, & dictus G. papa ipsum anathematis vinculo innodauit, ac post ecclesie Romanæ cardinalium, prælatorum & clericorum, ac

aliorum etiam diuersis * temporibus ad sedem apostolicam venientium captionem clauis ecclesie contempserit, & contemnat, * sibi faciens celebrari, vel potius, quantum in eo est, profanari diuina: & constanter asseruit, vt superius est narratum, se praefati G. papae sententias excommunicationis non vereri. Praeterea coniunctus amicitia detestabili Saracenis nuntios & munera pluries destinauerit eisdem, & ab eis vicissim cum honorificentia & hilaritate receperit, ipsorumque ritus amplectitur, illos in quotidianis eius obsequiis notabiliter secum tenens. Eorundem etiam more vxoribus quas habuit de stirpe regia descendentes, eunuchos Capuae, quos, vt dicitur, serio castrari fecerat, non erubuit deputare custodes, & quod execrabilis est, olim existens in partibus transmarinis, facta compositione quadam, imo collusione verius, cum Soldano Machometi nomen in templo Domini diebus & noctibus publice proclamari permisit, & nuper nuntios Soldani Babyloniae, postquam idem Soldanus terrae sanctae ac Christianis habitatoribus eius per se ac suos damna grauissima & inestimabiles iniurias irrogarat, facit per regnum Siciliae cum laudibus ad eiusdem Soldani extolentiam, & sicut fertur, honorifice suscipi, & magnifice procurari. Aliorum quoque infidelium perniciosis & horrendis obsequiis contra fideles abutens, & illis qui damnablem vilipendentes apostolicam sedem ab unitate ecclesiae discesserunt procurans affinitate ac amicitia copulari, clarae memoriae ducem Bauariae, specialem ecclesiae Romanae deuotum, fecit, sicut pro certo asseritur, Christiana religione despecta per assassinos occidi, & Battatio Dei & ecclesiae inimico a communione fidelium per excommunicationis sententiam cum adiutoribus, consiliatoribus & fautoribus suis sollemniter separato filiam suam tradidit in vxorem; catholicorum vero principum actus & mores respuens, neglector salutis, & famae pietatis operibus non intendit, quinimo, vt de suis nefariis dissolutionibus sileamus, cum didicerit tantum opprimere, non curat oppressos misericorditer releuare, manu eius, vt decet principem Christianum, ad elemosynas inextenta, cum destructioni ecclesiarum institerit, religiosas ac alias ecclesiasticas iugi attriuerit afflictione & persecutionum

ANNO
CHRISTI
1145

personas, nec ecclesias, nec monasteria, nec alia pia loca cernitur construxisse. Nonne igitur hæc non leuia sed efficacia sunt argumenta de suspitione hæresis contra eum, cum hæreticorum vocabulo illos ius ciuile contineri asserat, & latis aduersus eos sententiis debere succumbere, qui vel leui argumento a iudicio catholicæ religionis & tramite detecti fuerint deuiare? Præter hæc regnum Sicilia, quod est speciale patrimonium beati Petri, & idem princeps ab apostolica sede tenebat in feudum, iam ad tantam in clericis & laicis exinanitionem seruitutemque redegit, quod eis pene penitus nihil habentibus, & omnibus exinde probis fere eiectis, illos qui remanserunt ibidem sub seruili quasi conditione viuere, ac Romanam ecclesiam, cuius principaliter sunt homines & vassalli, offendere multipliciter & hostiliter impugnare compellit. Possent etiam merito reprehendi, quod mille squifatorum annuam pensionem, in qua pro eodem regno ipsi ecclesiæ Romanæ tenetur, per nouem annos & amplius soluere prætermisit. Nos itaque super præmissis & compluribus aliis eius nefandis excessibus cum fratribus nostris & sacro Concilio deliberatione præhabita diligenti, cum Iesu Christi vices licet immeriti teneamus in terris, nobisque in beati Petri apostoli persona sit dictum: *Quodcumque ligaueris super terram, &c.* Math. 16. memoratum principem, qui se imperio & regnis omnique honore ac dignitate reddidit tam indignum, quique propter suas iniquitates a Deo ne regnet vel imperet est abiectus, suis ligatum peccatis, & abiectum, omnique honore & dignitate priuatum a Domino ostendimus, denuntiamus, ac nihilo minus sententiando priuamus; omnes, qui ei iuramento fidelitatis tenentur adstricti, a iuramento huiusmodi perpetuo absoluentes: auctoritate apostolica firmiter inhibendo, ne quisquam de cetero sibi tamquam imperatori vel regi pareat vel intendat, & decernendo quoslibet, qui deinceps ei velut imperatori aut regi consilium vel auxilium præstiterint seu fauorem, ipso facto excommunicationis vinculo subiace-re. Illi autem ad quos in eodem imperio imperatoris spectat electio, eligant libere successorem. De præfato vero Sicilia regno prouidere curabimus, cum eorundem

fratrum nostrorum consilio, sicut viderimus expedire.

Datum Lugduni decimosexto Kalendas Augusti, anno tertio.

INSTITVTIONES FACTÆ
IN CONCILIO GENERALI
apud Lugdunum.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De rescriptis.	X. De confessis.
II. De eodem.	XI. De appellationibus & recusationibus.
III. De electione & electi potestate.	XII. De sententia excommunicationis.
IV. De officio & potestate iudicis delegati.	XIII. De vsuris.
V. De iudiciis.	XIV. De subsidio imperii Constantinopolitani.
VI. De lisis contestatione.	XV. Admonitio prelatorum ad populum sibi commissum.
VII. De dolo & contumacia.	XVI. De Tartaris.
VIII. De rescriptis.	XVII. Super Crucjata.
IX. De eo qui mittitur in possessionem causa rei seruanda.	

CAPITVLA.

I.

CVM in multis iuris articulis infinitas reprobetur, * proinde duximus statuendum, vt per illam generalem clausulam, Quidam alii, quæ frequenter in nostris literis inseritur, vltra tres vel quatuor in iudicium non trahantur; quorum nomina in primo citatorio exprimat impetrator, ne fraudi locus forsitan relinquatur, si circa ea possit libere variare.

II.

Præsenti decreto duximus statuendum, ne a sede apostolica vel delegatis ipsius causæ aliquibus committantur, nisi personis quæ vel dignitate sint præditæ, vel in ecclesiis cathedralibus, seu aliis col-